

NRO 14062 Ramsvikslandet, Hållö, Kornö och Gåsö skärgård - Tanum, Sotenäs, Lysekils kommuner Område av riksintresse för naturvård **Områdesnummer:** NRO 14062
Områdesnamn: Ramsvikslandet, Hållö, Kornö och Gåsö skärgård. **Kommun:** Tanum, Sotenäs, Lysekil **Kartblad:** 08A NO, 08A SO **Area:** 18 978 ha, varav 2899 ha land och 16079 ha vatten
Naturgeografisk region: 15 d Ljungheds- och kustskogsområdena längs svenska västkusten
Kust/havsregion: Region 1 - Skagerrak **Regionindelning för sjöar och vattendrag:** - **Agrara kulturlandskapsregioner:** 7, Bohuslänska kustbygden **Landskapsform:** Sprickdalslandskap
Riksvärde: **Landskapstyp** **Naturtyp** **Vegetationstyp** **Arter** **Geologi** Skärgårdslandskap Fauna Berggrundsformer, bergarter, glacial skulptur, Odlingslandskap Naturbetesmark, äng, topogent rikkärr Flora Fauna

Värdeomdöme: *Geologi:* Från geologisk synpunkt är området av utomordentligt intresse bl.a. för studier av granitens spricksystem och glaciala erosionsformer. Förekomsten av gångbergarter och inbäddade brottstycken av äldre berggrund har knappast sin motsvarighet i någon annan kustdel. Landskapsbilderna är storslagna, växlande från kala glacialslipade rundhällar i exponerade lägen till kulturmarker i lälägen. Granitlandskapet är särskilt väl utformat, på Ramsvikslandet och Hållö genomsatta av permiska diabasgångar. Den plastiska glacialskulpturen är mycket framträdande och av stor betydelse för tolkningen av landskapets bildning. Glacialskulpturen och dess beroende av granitens sprickor och bankningsplan har studerats i åtskilliga vetenskapliga arbeten inom detta område. *Marin fågelfauna:* I objektet finns en rad små skär och öar som är viktiga för säl eller sjöfågel. Som exempel kan Bonden nämnas som hyser en av västkustområdets fåtaliga häckningslokaler för tordmule samt Soteskären med stora fågelkolonier och som fram till ca 1970 även hyste häckande lunnefågel. På båda dessa lokaler förekommer dessutom skärnäppa. *Odlingslandskap:* Ramsvikslandet och Rörviks flat utgör representativa odlingslandskap med stora utmarksbeten, havsstrandängar och ängar. I objektet finns även i övrigt en rad värdefulla gräsmarksobjekt med naturbetesmarker och ängar i kustlandskapet. Lokaler med naturliga betesmarker är Dambacken, Haby, Soteskogsmynnen, Grosshamn-Ramsvik, Nedergård, Långetångkilen och Ramviks parkering, Representativa ängsmarker finns vid Fykan-Ramsvik. *Våtmarker:* Vid Ramsvikslandet finns maritimt påverkade fukthedar och kärr, påverkade av kalk från skalgrusbanks och typiska för västkustens skärgård. På Flatholmen finns en population av stinkpadda. 113 *Marina miljöer:* Området är mycket varierande med många naturtyper och arter. Särskilt skall framhåvas området från Bonden och in mot Gullmarsfjordens mynning där många olika miljöer med varierande exponeringsgrad; ler-, silt-, sand- och grusoch skalgrusbottenar, och relativt djupa hårdbottenar finns inom ett begränsat område. Förutsättningarna för biologisk mångfald är alltså mycket stora i detta område. Bland annat kan nämnas de exponerade grunda hårdbottenarna med täta bestånd av stortare (*Laminaria hyperborea*), och de strömspolade branta klippbottenarna i fjordmynningen med täta bestånd av filtrerande organismer som koralldjur (bl. a. röd hornkorall *Swiftia rosea*), hårstjärnor (*Antedon petasus*), ormstjärnor och mossdjur. Området är rikt på fiskarter och sällsynta arter som tångsnärta, grässnölva och spetsstjärtad smörbult är beskrivna från området. Läget i nära anslutning till Kristinebergs marina forskningsstation, Klubbans biologiska station och Havsfiskelaboratoriet medför att området har stort forsknings och undersökningsvärde. **Huvudkriterier:** A, B, C, D, E **Stödskriterier:** Storlek, mångformighet, raritet, nyckelområde, funktion. **Förutsättningar för bevarande:** Fortsatt jordbruk med naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna naturbetesmarker. Reproduktionsområden för säl samt områden av betydelse för häckande och flyttande sjöfåglar skyddas mot fysiska ingrepp och störningar. Särskilt känsliga eller skyddsvärda exponerade bottenar undantas från fysisk påverkan som kan förändra miljön. Områdets värden kan påverkas negativt av: - exploatering av stränder för bebyggelse m.m. - utsläpp från industriella processer och tätorter - påslag av olja - anläggning av hamnar, bryggor eller pirar;

bojfortöjning – täkt av sten, grus, sand, skalgrus – sjöfart (olyckor) – muddring, sprängning – utfyllnad, dumpning, avfallsdeponering – vindkraftverk, – framdragning av rör eller ledning i vattnet eller på botten – fiskodling – fiske (trålning, vadfiske, nät- och ryssjefiske, sport/fritidsfiske) – nedlagd jordbruksdrift – förändring av miljöstödens inriktning – friluftsliv/turism inklusive – bebyggelseexploatering – väganläggningar, broar, hamnanläggningar

Säkerställande och internationell status: Naturresevat i området är Ramsvikslandet med Tryggö, Hällö samt Gåsö. Fågel- och sälskyddsområden finns. Förutom att området ligger innanför trälgränsen saknas särskilda föreskrifter för de marina miljöerna. Stora delar av området omfattas av strandskydd. Norra Ramsvikslandet och Rörviks flat omfattas av landskapbildsskydd. En översyn pågår för utökande av naturresevatet Ramsvikslandet så att de omgivande landskapbildsskydden även skall ingå. Området berörs av Natura-2000 områden (art- och habitatdirektivet). 114

Områdets huvuddrag: Denna skärgård utgör sannolikt den hårdast exploaterade grantikusten i landet. Berggrunden domineras av den röda bohustraniten. Berggrundens storformer är i högsta grad präglade av sprickriktningar där de nordsydliga dominerar och övertväras av grundare öst-västliga. Välutbildade glacialskulpturer som rundhällar, rännor och jättegrytor kan ses genom hela området men finns särskilt åskådliga på Ramsvikslandet och öarna i Hällöskärgården. Genom området sträcker sig en rombporfyrgång som på sina ställen är mer än 30 meter bred. Brottstycken av den äldre gnejsen finns inbäddade i granitmassor bl.a. på Landön, Grindholmen och Ramsvikslandet. I anslutning till rombporfyren kan också iaktas mer eller mindre parallella diabasgångar. Vittringsfenomen av speciellt geologiskt intresse har också noterats t.ex. ”ullsåcksvittring”, som finns välutbildad på bl.a. Hällö. Finkorningare, skalkalkrika jordar förekommer på Ramsvikslandet i skyddade lägen och utgör här förutsättningarna för ett karaktäristiskt kustjordbruk, som strukturellt visar åtskilligt äldre karaktär. Kulturmarkshävd här är av stor betydelse inte minst med hänsyn till att området är en brytningszon för ett antal växtarter med nordlig respektive sydlig utbredning utefter kusten. För sjöfågel bjuder skärgården på rika möjligheter till såväl häckning som näringssökning. Framför allt Soteskären med sitt ostört utvecklade fågelsamhälle har ett betydande intresse. Friluftslivet är intensivt i hela området, framförallt runt Smögen, på Hällö och på Ramsvikslandet.

Anmärkningar: Området berör område av riksintresse för friluftslivet.

Referenser: Bergqvist, S & Blomgren, E. 1994: Sotenässets flora. Lund. ISBN 91– 630– 3003-9. Bergström, L. m fl. 1963: Geologiska inventeringar inom Ramsvikslandet med Tryggö, Otterön samt Saltö. Länsstyrelsen Eriksson, O.G. 1994: Hotade sällsynta och hänsynskrävande ryggradsdjur i Göteborgs och Bohus län. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Rapport 1994:3 Carlberg, S. 1977: Vegetationsbeskrivning av Håle kile-Germunnerödvatten. Länsstyrelsens naturinventeringar 1978:3. Gillner, V: 1963: Något om vegetation och flora på Tryggö och Ramsvikslandet. Länsstyrelsen. Hultengren, S & Olvmo, M. 1990: Ängar och hagar i Sotenäs kommun. Länsstyrelsen, rapport 1991:3 Johansson, O, Blomqvist D & Pehrsson, O. 1997: Värdefulla rast- och övervintringsområden för sjöfåglar på Västkusten. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Rapport 1997:4. Johnsson, G.: 1956 glacialmorfologiska studier i södra Sverige. Med särskild hänsyn till glaciala riktningselement och periglaciala frostfenomen. Lunds Universitets Geografiska institution Avhandl. 31. Ljungner, E. 1927: Spaltentektonik und Morphologie der schwedischen Skagerak- Küste. Bull Geol Uppsala. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, 1995: Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården. Länsstyrelsen 1995:21. Göteborg. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohuslän 1997. Våtmarksinventering i Göteborgs och Bohuslän län. Naturvårdsverket, 1996: Nationell bevarandeprogram för odlingslandskapet. Stockholm. Olsson, G. 1976: Skötselplan för naturresevatet Ramsvikslandet och Tryggö. Länsstyrelsen. Samuelsson, L: 1971: The relationship between Permian dikes of dolorite and porphyry along the Swedish Skagerak coast. SGU C 663. Sotenäs kommun 1977: Markdispositionsplan för kustzonen. 115 Sotenäs kommun 1983: Områdesplan Kungshamn Sotenäs naturskyddsförening 1991: Inventering av ädellövskog i Sotenäs kommun. Länsstyrelsen, rapport 1991:8. Åhlund, M. 1996: Kustfågelfaunan i Göteborgs och Bohus

län – beståndsutveckling och effekter av fågelskyddsområden. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Rapport 1996:9.